

مجادله پیوند دوستی را می‌گسلد/ حدیث امام هادی(ع) در مذمت مجادله

مجادله پیوند دوستی‌ها را می‌گسلد و برادری را از بین می‌برد، کمترین چیزی که در مجادله وجود دارد غلبه یافتن بر یکدیگر است و این خود عامل اساسی قطع رابطه است.

خبرگزاری مهر-مجادله پیوند دوستی‌ها را می‌گسلد و برادری را از بین می‌برد، کمترین چیزی که در مجادله وجود دارد غلبه یافتن بر یکدیگر است و این خود عامل اساسی قطع رابطه است.

برای ویران کردن پایه‌های دوستی و تیره کردن صفای دوستان میان مردم شاید از جدال و کشمکش مؤثرتر چیزی نباشد؛ هرچند جدال کننده در عمل خود بر حق باشد این امری ملموس و برای هرکسی که با مردم آمیختگی و معاشرت دارد و به امور آنها آگاه است محسوس است. از امور مهمی که در رابطه با دوستان باید از آن اجتناب ورزید، مجادله در بحث‌ها و گفتگوهاست و به بحث هدفدار پرداخت. یعنی بحثی که هدفش رسیدن به حقیقت است و به عبارت دیگر باید مباحثه و گفتگو میان دوستان به گونه‌ای باشد که هر فرد هدف رسیدن به حقیقت و پذیرفتن آن را دنبال کند. مجادله ریشه در خودخواهی و خود محوری انسان دارد و از نظر اسلام مردود است.

خداوند به پیامبر بزرگوار خود دستور می‌دهد که با کافران مباحثه کند اما با بهترین شیوه؛ «؛ همواره به نیکوترین و جمعی پاسخ ده تا کسی که میان تو و او دشمنی است چون دوست مهربان تو گردد؛(فصلت ایه 24).

در حقیقت بهترین وسیله برای جلب انسان مجادله‌گر به سوی خود ترک مجادله است و باید از مجادله خودداری ورزید. از پیامبر خدا(ص) نقل شده است:«؛ بنده، حقیقت ایمان را کامل نکند مگر آنکه جدال را ترک گوید هرچند که بر حق باشد؛«؛.

البته اگر حق به جانب ما هم باشد وظیفه داریم حق را بگوئیم و از آن دفاع کنیم. اگر نتیجه بخشید چه بهتر و گرنه شما مسئول نیستید که به اجبار ایمان را در دل‌های مردم جای دهید. از اینها گذشته، اصولاً ترک مجادله به خودی خود ثواب زیادی دارد.

مجادله پیوند دوستی‌ها را می‌گسلد و برادری را از بین می‌برد، کمترین چیزی که در مجادله وجود دارد غلبه یافتن بر یکدیگر است و این خود عامل اساسی قطع رابطه است، زیرا بریدن از دیگری در زوایای غلبه جستن نهفته است انصاف نیست که انسان با دوستانش زندگی کند و پیوسته خواهان غلبه یافتن بر آنان باشد.

ممکن است کسی سؤال کند آیا شنونده خوب بودن و پرهیز از مجادله به این معناست که بر دهان خود مهر خموشی بزنیم و به صورت یک نوار ضبط صوت در آییم؟

جواب قطعاً منفی است. خداوند می‌فرماید:«؛ با آنان به نیکوترین وجه مباحثه کن؛«؛. از ما خواسته نشده که هرگز مباحثه و گفتگو نکنیم بلکه آنچه خواسته شده این است که به بهترین شیوه نه بدترین آن این کار را انجام دهیم. هر انسانی که برای ارزش‌ها و آرمان‌های والای خود احترام قائل باشد در مباحثات روش درستی اتخاذ می‌کند و از افتادن در ورطه جدال دوری می‌گزیند. زیرا کسی که به خود احترام می‌گذارد وقتش را در مجادلات بی ارزش تلف نمی‌کند و اگر دید که طرف مقابل هدفش صرفاً مجادله است نه رسیدن به حقیقت رشته کلام را به دست او می‌سپارد تا هرچه می‌خواهد بگوید. اساساً چرا باید مجادله کند؟

طرف مقابل شما از دو حالت خارج نیست، یا عقیده و نظرش درست است که در این صورت شما با جرو بحث کردن وی را از دست می‌دهید و یا بر نظر خود پای می‌فشرد که در این صورت وقت خود را با او ضایع کرده‌اید.

بهترین روش در مباحثه آن است که امور ناچیز و بی‌ارزش را به طرف مقابل بسپاریم و خود به دلایل قوی و کوبنده تمسک جوییم این هنر یا تاکتیک مهمی است همه باید آن را بیاموزیم.

برای تحقق یافتن یک مباحثه سالم چند شرط ضروری است:

1- به طرف مقابل اهانت نکنید و نظریات او را حتی اگر نادرست هم باشد به باد استهزاء نگیرید. در هنگام مجادله، برای آنکه طرف

مقابل را با خود همراه کنید از موضوع خارج نشویم به طوری که مثلاً به جای صحبت از اصل موضوع به او بگوییم: تو نمی‌فهمی، تو نادانی و عباراتی از این قبیل.

2- بر جنبه‌ها و نکاتی که خود بدان باور داریم تأکید کنیم و از گذاشتن مواد انفجارآمیز در جنبه‌هایی که طرف مقابل بدانها معتقد است بپرهیزد.

چه بسیار انسان‌های مجادله‌گر که به جای متقاعد ساختن طرف مقابل وی را در عقیده خود استوارتر کرده‌اند چون حرمت و حیثیت طرف را به نظر او پیوند داده‌اند.

نفرت هرگز وسیله نفرت از بین نمی‌رود بلکه برای از بین بردن آن محبت لازم است. همچنین جدال هرگز به وسیله جدال پایان نمی‌پذیرد بلکه به وسیله تدبیر و کیاست و مدارا و میل صادقانه برای اطلاع یافتن از نقطه نظر طرف مقابل پایان می‌پذیرد.

امام هادی(ع) در این باره می‌فرماید: [#171](#); مجادله دوستی‌های قدیمی را تباه می‌سازد و رشته اعتماد را پاره می‌کند.؛